

URBACT – Věstník

Říjen 2010

#09

Connecting cities
Building successes

AKTUALITY - URBACTu

Případová studie města Gijón: Národní programy obnovy, jež « okoření » místní rozvoj

Kreativní aktivity v bývalých průmyslových zónách : vize města 21. století

Zaregistrujte se na výroční konferenci URBACT!

PODROBNĚ: Využití národních programů obnovy k „okořenění“ výrazného místního rozvoje

Případová studie města Gijón (Španělsko) od Paula Sota

Gijón je atraktivní přístavní město s více než čtvrt milionem obyvatel, ležící na severním pobřeží Španělska u Atlantského oceánu.

Po období prudké expanze, které skončilo v závěru 70. let, bylo jeho hospodářství zdevastováno restrukturalizací ocelářského, loďářského a uhelného průmyslu.

V reakci na to převzalo město vůdčí úlohu v jednání o řadě ambiciózních strategických plánů a dohodách o zaměstnanosti jak s místními, tak s externími činiteli. Organizace a programy vzniklé v tomto období přispěly k nové fázi růstu zaměstnanosti a obnovy města na konci 90. let a na začátku tohoto století. Staly se rovněž základním kamenem reakce Gijónu na současnou krizi.

Gijón v podstatě uplatnil dva hlavní programy místní obnovy (tzv. E plány), vytvořené španělskou vládou tak, že „okořnil“ svoji vlastní průkopnickou „porci“ místního hospodářského

rozvoje. Nejenom že zachoval všechna hlavní opatření týkající se místních dohod o zaměstnanosti, ale zároveň také posílil financování některých oblastí, čímž reagoval na nové potřeby, způsobené krizí.

Jedním z klíčových bodů zájmu, co se zmíněného případu týče, je způsob, jakým byly propracované místní rozvojové programy a organizace propojeny s iniciativami shora a externími činiteli, pomocí čehož se podařilo dosáhnout takové vyváženosti, která město do budoucna staví do lepší pozice. Nakolik je toto konkrétní spojení silné se ještě ukáže, až bude muset čelit potenciálním výrazným škrtnům ve státních výdajích.

V roce 2008, těsně před začátkem krize, kladl Gijón jasný důraz na konsolidaci rozvoje špičkových technologických společností, aby zajistil, že podniky budou schopné přilákat a udržet dostatek kvalifikované pracovní síly a zároveň se vypořádají s nezaměstnaností (a nízkou mírou ekonomické aktivity) zejména mezi mladými lidmi, ženami a některými znevýhodněnými skupinami. Zdálo se, že doby masové nezaměstnanosti jsou dávnou minulostí.

Prudkost poklesu, který nastal na konci léta roku 2008, všechny zaskočila. Ekonomická aktivita v regionu Asturia se v roce 2009 snížila o 3,3 %, avšak zaměstnanost klesla o ohromných 9,4 %. Ačkoli si region podle většiny názorů vedl v obou oblastech lépe než Španělsko jako celek, bylo zapotřebí jednat: tak výrazný a náhlý nárůst nezaměstnanosti měl, nikoli překvapivě, dopad na sociální podmínky. V první čtvrtině roku 2009 přijala organizace Caritas podle svých záznamů o 50 % více žádostí o podporu při placení účtů za energie a při nákupu potravin.

Gijón na krizi reagoval dvěma hlavními způsoby.

Za prvé, pokusil se využít řady fondů v rámci španělského vládního programu obnovy (tzv. E plánů) s cílem nejen vytvořit krátkodobá pracovní místa, ale také podpořit základní konkurenceschopnost městského hospodářství. Pod heslem „Gijón nezahálí“ město argumentovalo, že národní fondy nabízí možnost „okořenit“ ekonomiku, která je ve své podstatě silná, v současné době ale ztrácí „chuť“. V první splátce město od ústřední vlády získalo 40,5 milionu eur na investice do 40 projektů. Zároveň do dalších projektů investovalo 73,4 milionu eur ze svých vlastních zdrojů. Odhaduje se, že tyto projekty ve městě umožnily vytvořit nebo udržet na 1 500 pracovních míst.

Za druhé, město posílilo investice do některých opatření obsažených ve svém posledním paktu o inovacích, hospodářském rozvoji a zaměstnanosti (Gijón Innova). Město se rozhodlo udržet financování opatření na podporu podnikatelských aktivit a inovací a zároveň zvýšilo investice do zaměstnanosti a vzdělávání. Lze říci, že jedním z hlavních cílů paktu Innova je každoročně pomoci 500 lidem prostřednictvím ucelených plánů vzdělávání a pracovních zkušeností v soukromých firmách, městské správě, nevládních organizacích a specializovaných „společnostech pro pracovní zapojení“. V důsledku krize zvýšilo město počet míst o přibližně 25 % (126 nových míst), posílilo vzdělávání a otevřelo program pro skupiny zasažené krizí.

Některé aspekty reakce Gijónu na krizi by mohly být užitečné i pro jiná města. Za prvé způsob, jakým byla krize využita pro posílení strategických priorit města; za druhé to, jak přispěla k propojení místního rozvoje

s klíčovými externími činiteli; za třetí její podíl na budování odolné místní ekonomiky zároveň s využitím rychle rostoucích znalostních odvětví; a konečně to, jak pomohla vytvořit místo se sociálními podmínkami a podmínkami v oblasti životního prostředí pro hospodářský rozvoj.

Pro více informací:

- [Případová studie: Gijón a jeho reakce na krizi](#) – PDF v anglickém jazyce
- GIJÓN je partnerem projektů [CONET](#) a [FIN-URB-ACT](#) – internetová stránka programu URBACT
- Případové studie: [Newcastle \(Velká Británie\)](#), [Rotterdam \(Nizozemsko\)](#), [Veria \(Řecko\)](#), [Turín \(Itálie\)](#), [Jyväskylä \(Finsko\)](#)
- Na výroční konferenci programu URBACT se bude výsledkům studie věnovat plenární zasedání. Toto zasedání bude moderovat Debra Mountford (OECD – LEED) a zúčastní se ho starostka Gijónu (Španělsko) Paz Fernández Felgueros, starostka města Veria (Řecko) Haroula Oussoultzoglou a také volení zástupci Dublinu (Irsko), Rotterdamu (Nizozemsko) a Tallinnu (Estonsko).

ROZHOVOR:**Opětovné využití starých průmyslových areálů k podpoře aktivity: vize pro město 21. století****Rozhovor se Stephenem Houghtonem, starostou města Barnsley (Velká Británie)**

Vedení a nové vize jsou klíčovými výchozími podmínkami pro nové cesty místního rozvoje malých a středně velkých měst v celé Evropě. Barnsley, partnerské město projektu Creative clusters v řídicí zastavěných městských oblastech v rámci programu URBACT, je na zmíněné podmínky bohaté.

Barnsley (Jižní Yorkshire, Velká Británie) má 218 000 obyvatel (82 000 přímo ve městě) a za sebou dlouhou historii jakožto centrum těžby uhlí. Na začátku 21. století byly zahájeny rozsáhlé snahy o obnovu, jejichž účelem bylo znovu vybudovat takovou hospodářskou základnu, která by lidem nabídla budoucnost a zastavila úpadek, způsobený útlumem průmyslu. Barnsley do sítě projektu Creative clusters programu URBACT přispívá zejména prostřednictvím svých zkušeností s opětovným využitím

starých průmyslových areálů pro kreativní aktivity; institucionalizaci kreativně orientovaného místního rozvoje; označováním kreativních míst; se schémata spolupráce veřejného a soukromého sektoru v kreativních strategiích; propojováním kreativních jedinců; uměleckými inkubátory, novým klastrem digitálních médií; a podporou nástrojů pro kreativní podnikatele.

Pane Houghtone, mohl byste předběžně shrnout vaši účast v programu URBACT?
Účast v projektu Creative clusters je pro Barnsley fantastickou příležitostí.

Umožní nám pokračovat v naší vizi Barnsley jako městyso 21. století, a to prostřednictvím vzdělávání, sdílení příkladů dobré praxe a příležitostí ukázat to nejlepší a rozvíjet své plány společně s podobně naladěnými partnery. Program URBACT vnímáme jako krok směrem k silnějšímu evropskému profilu města a doufáme, že se nám podaří udržet a dále posilovat vztahy s ostatními členy sítě i poté, co bude současný projekt dokončen.

Konkrétní oblasti, v nichž bychom mohli využít zkušenosti svých evropských partnerů, jsou: obohacení místního kulturního programu a rozvoj pouličního života ve městě, ekoturistika, propojování kreativních místních obyvatel s místními průmyslovými podniky, podpora při poskytování kreativního vzdělávání na základních a středních školách a porozumění odvětví digitálních médií,

jež by ta naše mohla obohatit.

Jaký je váš názor na vztah mezi kreativním průmyslem a městem?

Pokud chceme uskutečnit svoji vizi kulturně inspirativního městysu 21. století, čelí Barnsley výzvam spojeným s podporou růstu a rozvoje odvětví kulturního průmyslu. Tyto výzvy začínají poskytováním vhodných dopravních spojů ke kulturním památkám v okolí města, které by je zpřístupnily rostoucímu zájmu místních firem/společností o to, k čemu v rámci tohoto odvětví dochází. Problémy spočívají v nejasnostech ohledně objemu a časového rozpětí budoucích finančních zdrojů a také ve skutečnosti, že celé odvětví je v současné době závislé na několika jednotlivcích, kteří jsou pro jeho fungování nepostradatelní. Celá oblast Yorkshire, v níž se Barnsley nachází, se chlubí podobnými místními strategiemi a bez financí a znalostí umožňujících rozvíjení naší nabídky by se mohlo stát, že se firmy/společnosti nechají zlákat rozvojem v jiné části regionu.

Kandidatura Barnsley na Britské město kultury roku 2013 byla pro středně velké město opravdovou výzvou. Jak jste tuto iniciativu zapojili do své strategie pro podporu kreativního klastru ve vašem městě?

V době, kdy odpovídám, Barnsley do druhého kola návrhů na ocenění Britské město kultury bohužel nepostoupilo. Kreativní a umělecká práce, jež byly do původní nabídky vloženy, společně se zaměřením na novou pozici kultury a její přispění k hospodářskému a sociálnímu rozvoji Barnsley a jeho komunit, však stále přetrvávají.

Kreativní klastr v Barnsley znamená jak pro místní obyvatele, tak pro

návštěvníky více možností setkat se s přitažlivým městem plným života. Je zaměřen na rozvíjení vyššího vzdělávání v kreativních oblastech s cílem vychovávat naše budoucí podnikatele; jeho smyslem je naplnit a využít naši řízenou nabídku pracovních míst pro kreativní i digitální podniky. V první fázi projektu „Přeměna Barnsley“ jsme strávili spoustu času budováním a upevňováním základních kamenů fyzické obnovy, jejíž součástí bylo spojení moderního designu, prostoru a příležitostí pro růst podnikání a maximální možné využití kreativního a digitálního programu.

Znamenalo to také využití kultury a kreativity k oživení, naplnění a obohacení vytvořeného hmotného majetku. Znamenalo to zapojení místních komunit a jejich posun kupředu společně s městem. Cílem bylo vytvoření pracovních příležitostí a dalších možností vzdělávání a budování sociálního kapitálu pro investice do budoucnosti města.

Pro více informací:

- Creative clusters – internetové stránky programu URBACT
- Partnerská města projektu Creative clusters: Jyväskylä (Finsko), Inteli, Óbidos (Portugalsko), Catanzaro, Viareggio, Reggio Emilia (Itálie), Hódmezovásárhely (Maďarsko), Enguera (Španělsko), Mizil (Rumunsko)
- Creative clusters: diverzifikace místní hospodářské základny a příležitostí pro mladé lidi – internetové stránky programu URBACT

NOVINKY

ZAREGISTRUJTE SE: Výroční konference programu URBACT

Výroční konference programu URBACT se bude konat v Lutychu (Belgie), a to od úterý 30. listopadu do středy 1. prosince 2010.

Tuto interaktivní akci uvede **Johannes Hahn**, evropský komisař zodpovědný za regionální politiku, **Charles Picqué**, ministerský předseda regionu hlavního města Brusel, a **Mercedes Caballero**, předsedkyně monitorovacího výboru programu URBACT.

Na konferenci budete hrát aktivní roli. V Lutychu dostanou všichni příležitost diskutovat o městských výzvách a inovativních, integrovaných a udržitelných řešeních. Interaktivní semináře se zaměří na vstupy projektů URBACT. Čas bude rovnoměrně rozdělen: 50 % na projevy a 50 % na diskuze s publikem. Sezení za účasti

starostů zdůrazní výsledky průzkumu programu URBACT ohledně dopadů hospodářské krize a toho, jak na ni reagovala partnerská města.

Během **URBACT Café** můžete diskutovat se zástupci své země a zaměřit se na zlepšení výměny v rámci programu URBACT s ohledem na 3. výzvu k podávání návrhů, která bude zahájena v roce 2011, a na užitečnost programu územní výměny týkající se městské problematiky. Lidé dostanou možnost setkat se a spontánním a neformálním způsobem si vyměňovat zkušenosti se zástupci své země, ve vlastním jazyce. Účastníky bude hostit 50 stolů, kde budou rozděleni s ohledem na jazyk. Vaše příspěvky budou živě přenášeny na internetové stránky konference.

- [Přečtěte si více](#) o výroční konferenci
- [Zaregistrujte se online](#) na výroční konferenci